

Milieudefensie Zuidoost Groningen

p/a Doorsneeweg 13

9663 HH Nieuwe Pekela

06-13198745

zuid-oost-groningen@milieudefensie.nl

<https://www.milieudefensie.nl/lokaal/zuidoostgroningen>

Nieuwe Pekela, 11 januari 2014

Aan Gedeputeerde dhr. H. Staghouwer
College van Gedeputeerde Staten
Provincie Groningen

Betreft: Artikel Dagblad van het Noorden m.b.t. gebruik landbouwgif Metam Natrium

Geachte heer Staghouwer,

De aanleiding tot het schrijven van deze open brief is een artikel in het Dagblad van het Noorden van donderdag 09 januari jl. Hierin staat dat uw college niets kan veranderen aan het gebruik door lelieteelers van het zwaar giftig landbouwgif Metam Natrium.

Het artikel is gebaseerd op de vragen gedaan door de fractie van de PvdA richting uw college en uw antwoord daarop (zie: http://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/user_upload/Documenten/PS_Voordracht/2013-55893.pdf).

U bagatelliseert in uw antwoord het probleem door te stellen dat het 'slechts' om 40 ha. gaat, geconcentreerd in Eemsmond, Loppersum en de Veenkoloniën.

We wijzen u er overigens op dat ook in het kwetsbare Westerwolde al meerdere jaren sprake is van lelieteelt. Op dit moment wordt een perceel vlak langs een drukke weg en vlak bij de Ruiten Aa nat ontsmet en dus hoogstwaarschijnlijk voorbereid wordt voor de lelieteelt.

Onderstaande foto werd gemaakt op 31 december jl. bij Weenderveld (Gemeente Vlagtwedde). Ook hier lijkt sprake van natte ontsmetting.

Natte ontsmetting Weenderveld

Westerwolde is bij uitstek een natuurgebied met natuurlijke waterlopen en met veel recreanten.

Metam Natrium

Metam Natrium is een zwaar giftige bodemontsmetter. Het is inmiddels al verboden in de Europese Unie. Nederland heeft voor het gebruik van de stof om geldelijke redenen nog ontheffing gekregen tot 31-12-2014.

Uit onderzoek van de gezondheidsraad is gebleken dat de veiligheid van deze stof voor de omwonenden niet kan worden gegarandeerd. **Het programma Zembla** van de VARA heeft op 21 november jl. ook aandacht besteed aan deze problematiek (zie: <http://zembla.incontxt.nl/seizoenen/2013/afleveringen/21-11-2013>).

Omwonenden van de lelievelden in onze buurprovincie Drenthe hebben ernstige gezondheidsklachten (Zie: <http://www.bollenboos.nl/>).

GGD Noord Nederland heeft voorgesteld een onderzoek in te stellen naar het gevaar van de stof op de gezondheid van omwonenden van de lelievelden.

In het advies van **de gezondheidsraad**

(http://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/OCR_Gewasbescherming_omwonenden_2013.pdf) staat o.a.

- ≡ Omwonenden zelf kunnen: eenvoudige maatregelen treffen om hun blootstelling te verminderen. Zo kunnen ze de ramen sluiten en niet in de tuin gaan zitten tijdens en kort na de bespuiting van een aangrenzend perceel en producten uit eigen tuin standaard wassen voor consumptie.
- ≡ Aangezien metam natrium wordt omgezet in MITC welke over een lange tijd afhankelijk van diverse factoren vrij komt is het noodzakelijk langdurig ramen en deuren gesloten te houden.
- ≡ Het is dus noodzakelijk omwonenden dagen tevoren schriftelijk te informeren mbt het gebruik van metam natrium.
- ≡ Het is dus noodzakelijk de wegen te voorzien van waarschuwingsborden om zo toeristen en andere weggebruikers te informeren en een alternatieve weg aan te bieden.

De Tweede Kamer heeft in meerderheid gestemd voor een verbod op dit middel.

Het is een zodanig giftige stof, dat het niet vaker dan één maal per vijf jaar gebruikt mag worden op een veld en bemonstering van de grond pas na drie maanden na gebruik mag plaatsvinden in verband met het risico dat de "monsternemer" anders loopt voor zijn gezondheid. (**NVWA - Bestrijdingsmaatregelen aardappelmoeheid**).

Het **bij dit product behorend etiket** wijst op de grote gevaren van het product:
http://www.certiseurope.nl/fileadmin/downloads_nl/producten/etiketten_nieuw/Monam_etiket.pdf

Op dit etiket staat o.a.:

- ≡ R40 – Carcinogene effecten zijn niet uitgesloten. (vermoedelijk kankerverwekkend)
- ≡ R50/53 – Zeer vergiftig voor in het water levende organismen; kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
- ≡ Bij mistig windstil weer, bij temperatuursinversie of bij verkeerde windrichting bij voorkeur de toepassing uitstellen.

Een Belgische studie wijst op een aantal incidenten als gevolg van het gebruik van dit product:

<http://www.mmk.be/afbeeldingen/File/Metamnatrium.pdf>

Een aantal opmerkingen uit deze laatste studie zijn:

- ≡ De vluchtige reactieve stof MITC is naar alle waarschijnlijkheid verantwoordelijk voor het kankerverwekkend effect.
- ≡ Kinderen en ouderen zijn meer gevoelig.

Gebruik in Groningen en de risico's

U zegt machteloos te staan als het gaat om het gebruik van dit middel door de Lelietelers. Moeten wij als milieuorganisatie daaruit opmaken dat de Provincie niets kan en niets mag doen als het gaat om de volksgezondheid en het milieu. Eerlijk gezegd lijkt dat ons sterk.

In het voorjaar van 2013 heeft er over ons platteland met regelmaat een stevige bries gewaaid. Landelijk werd zelfs de media gehaald als het gaat om onze stofstormen. Was het toen nog alleen stof dat we dachten in te ademen, nu vragen we ons af of we door onze overheid wel voldoende bescherming hebben genoten en we geen landbouwgif (lees Metam Natrium) hebben binnen gekregen.

Zandstorm voorjaar 2013

De conclusies die we kunnen trekken uit bovenstaande studies en artikelen is dat bij gebruik van dit middel als het om de volksgezondheid gaat, omwonenden gewaarschuwd dienen te worden en wegen een aantal weken behoren te worden gesloten. Bovendien moet er streng gehandhaafd worden op het nakomen hiervan!

En het Milieu

Als werkgroep milieudefensie Zuidoost Groningen zijn we uiteraard zeer betrokken bij het welzijn van de Flora en de Fauna. Metam Natrium doodt niet alleen aaltjes en "onkruid" waarvoor het bedoeld is, maar het leidt geen enkele twijfel, dat een

dergelijk zwaar gif ook schadelijk is voor al het andere leven in de bodem. Ook werkt het niet mee aan het in leven houden van onze insecten (zoals bijv. de bijen).

Ernstige schade aan het oppervlaktewater is bewezen (België). Het leven in de rivier de Ruiten A kunnen we wel vergeten. Leuke vistrappen, maar geen vis die meer in het water kan leven.

Ook zullen zoogdieren die het gif binnen krijgen zeker grote nadelen daarvan ondervinden.

De mens als zoogdier ondervindt immers schade van deze stof, laat staan het dier wat direct op deze landerijen leeft. De cumulatie van landbouwgif is een groot probleem en heeft dieren hoger in de ladder (bijv. roofvogels) in sommige gevallen al op het randje van uitsterven gebracht.

Onze vragen aan u

Kunt u zich achter onze zorgen scharen? Bent u bereid de rijksoverheid erop aan te spreken?

Indien u niet kunt voorkomen dat Metam Natrium wordt gebruikt in onze Provincie, dan vernemen we graag van u welke maatregelen u wel zult treffen ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu. We dringen daarbij aan op de grootste spoed!

Ook vernemen we graag van u wie er verantwoordelijk is voor de schade als gevolg van het gebruik van Netam Natrium aan gezondheid en milieu?

Net als de PvdA zouden we boven alles graag zien, dat u een verbod instelt op het gebruik van Metam Natrium. Wij denken dat uw verantwoordelijkheid (formele én morele) voor de volksgezondheid en het milieu vele malen zwaarder zou moeten wegen dan het geldelijke gewin van een aantal lelietelers.

Er is een alternatief!

Als Milieudefensie Zuidoost Groningen is ons verzoek aan u als verantwoordelijke Gedeputeerde om met ons te kijken naar alternatieven voor de lelietelers.

Wij geloven in een goed alternatief. Het onder water zetten van landbouwgrond voor een periode van 6 weken is net zo effectief gebleken als het gebruik van gifstoffen.

Hoogachtend,

namens Milieudefensie Zuidoost Groningen

Ankie Voerman
Voorzitter

Afschriften: Regionale pers. Fracties Provinciale Staten. Gemeenten: Veendam, Stadskanaal, Vlagtwedde, Pekela, Bellingwedde en Oldambt, St.Bolleboos en Milieudefensie Nederland.